

УДК: 685,34(045)

РОЗРОБКА КОМПЛЕКСНОЇ МЕТОДИКИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ СПЕЦІАЛЬНОГО ВЗУТТЯ

кандидат технічних наук, доцент **Мамонов П. Д., Вергелес А. В.**

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТУ, Україна, Вінниця

Обґрунтовано основні заходи та механізм розробки комплексної методики товарознавчої експертизи спеціального взуття. Вивчено головні проблеми пов'язані з організацією проведення товарознавчих експертиз та оформленням їх результатів. Проаналізовано законодавчо-нормативну базу України щодо якості та безпеки спеціального взуття. Результати, щодо здійсненої роботи, надані в даній статті свідчать про недосконалість товарознавчої експертизи. В майбутньому розроблена нами комплексна товарознавча експертиза стане більш повною і спрямованою на вирішення теоретичних та практичних проблем. Для поліпшення об'єктивності в роботі пропонується використовувати споживчу оцінку. Результати досліджень можна використати для поліпшення нових та вже існуючих спеціальних стандартів.

Таким чином, актуальність даної статті зумовлена необхідністю розробки комплексної методики товарознавчої експертизи спеціального взуття.

Ключові слова: стандарт, аналіз, механічний вплив, конструкція, термостійкість, специфічні вимоги, безпека.

*кандидат технических наук, доцент, Мамонов П. Д., Вергелес А. В.
Разработка комплексной методики товароведческой экспертизы специальной обуви/ Винницкий торгово-экономический институт КНТУ, Украина, Винница*

Обоснованы основные мероприятия и механизм разработки комплексной методики товароведческой экспертизы специальной обуви. Изучены главные проблемы связаны с организацией проведения товароведческой экспертизы и оформлением их результатов. Проанализированы законодательно-нормативную базу Украины относительно качества и безопасности специальной обуви. Результаты, по проведенной работы, предоставленные в данной статье свидетельствуют о несовершенстве товароведческой экспертизы. В будущем разработанная нами комплексная товароведческая экспертиза станет более полной и направленной на решение теоретических и практических проблем. Для улучшения объективности в работе предлагается использовать потребительскую оценку. Результаты исследований можно использовать для улучшения новых и уже существующих специальных стандартов.

Таким образом, актуальность данной статьи обусловлена необходимостью разработки комплексной методики товароведческой экспертизы специальной обуви.

Ключевые слова: стандарт, анализ, механическое воздействие, конструкция, термостойкость, специфические требования, безопасность.

Ph.D in Economic, associate professor, Mamonov P. D., Vergeles A. V. Developing complex methodology commodity expertise footwear/ Vinnitsa trade and economic institution KNTU, Ukraine, Vinnitsa

Grounded priorities and mechanism for developing a comprehensive methodology commodity expertise footwear. Studied the main problems associated with the organization of commodity expertise and processing their results. Analyzed the legal and regulatory framework of Ukraine on the quality and safety footwear. The results, carried on the work presented in this paper indicate imperfect commodity expertise. In the future, we have developed a comprehensive commodity expertise will become more complete and aimed at solving theoretical and practical problems. To improve objectivity in the assessment of proposed consumer use. The research results can be used to improve new and existing special standards.

Thus, the relevance of this article due to the need of developing a comprehensive methodology commodity expertise footwear

Keywords: standard analysis, mechanical impact, construction, heat resistance, specific requirements, safety.

Вступ: Випуск і застосування спеціального взуття продиктовані необхідністю ефективного захисту стоп виробничого персоналу та інших категорій людей від небезпечного та шкідливого впливу зовнішнього середовища. Спеціальне взуття користується попитом не тільки в Україні, а й у всьому світі. Тому надзвичайно важливим є аналіз і оцінка стандартів якості спеціального взуття та створення поліпшеної і більш удосконаленої методики контролю і оцінки якості спеціального взуття на відповідність таким стандартам, що обумовлює актуальність статті.

Проблемою стандартизації та оцінкою якості спеціального взуття займалися такі вчені, як: Н. В. Бонцевич Є. М. Карпенко, Н. В. Немогай, С. П. Полишко, В. В. Садовський, В. Є. Сицко, Н. В. Тарасенко, В. Н. Фомін. В той же час, ще залишаються питання, які потребують подальшого удосконалення комплексного дослідження якості спеціального взуття.

Формування мети статті та завдань. Метою статті є розробка комплексної методики товарознавчої експертизи спеціального взуття.

Основними завданнями є: опрацювання законодавчо нормативної бази України щодо якості та безпечності спеціального взуття, розгляд проблем пов'язаних з проведенням товарознавчих експертиз, розробка комплексної методики з урахуванням проведених досліджень.

Виклад основного матеріалу статті. За ДСТУ 3835-98, яким замінено ГОСТ 28507-90, «Взуття спеціальне шкіряне для захисту від механічних впливів» – це взуття спеціальне для захисту ніг від певних видів небезпечних впливів, при виготовленні якого застосовані захисні матеріали і деталі з особливими властивостями. Відповідно, конструкція взуття

спеціального передбачає наявність проколотозахисної прокладки – для захисту від проколів і порізів; зносостійкі підосви і каблуки – для захисту від стирання; віброгасильних елементів – для захисту від дії вібрації; захисних підносків з різною ударною міцністю – для захисту від ударів в ділянці носка; спеціальні елементи – для захисту від ударів в щиколотці, підйомі стопи, гомілці. А за ДСТУ 3962–2000, яким замінено ГОСТ 12.4.137–2001, залежно від призначення, матеріал верху взуття спеціального повинен забезпечувати захист від дії підвищеної температури (термостійкість), води (водостійкість), нафти і нафтопродуктів (нафто стійкість) [1, с. 118].

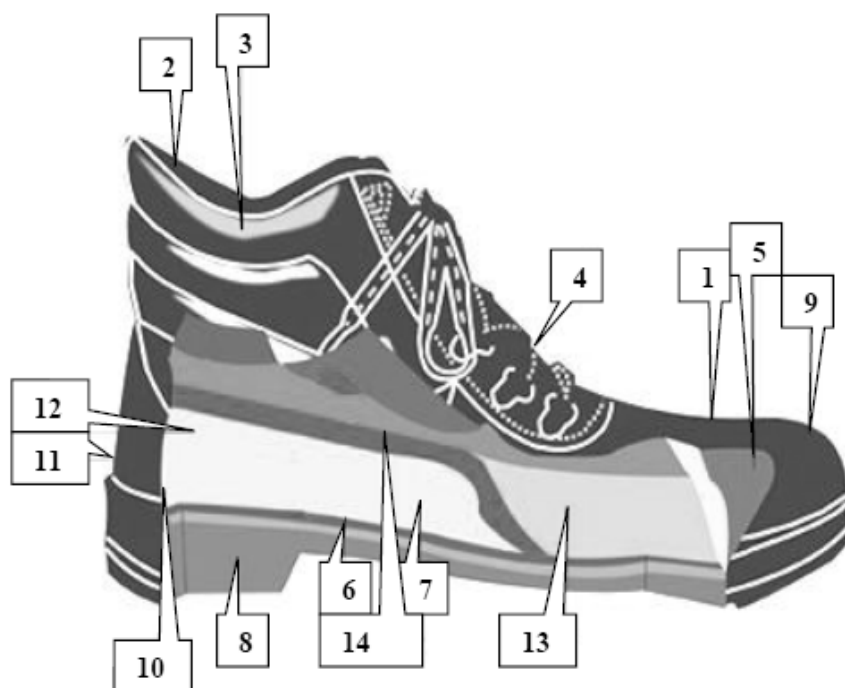

Рис. 1. Захисне взуття, виготовлене відповідно до вимог Євростандартів

1. Шкіряний верх з відшттовхувальним просоченням; 2. Підкладка; 3. Підтримка кісточки; 4. Закрите кріплення шнурків і язичка; 5. Сталевий підносок; 6. Сталева анти прокольна устілка; 7. Анатомічна колодка; 8. Поліуретанова, антистатична підосва; 9. Високий обливний носок; 10. Поглинання навантажень на склепіння стопи; 11. Жорсткий задник; 12. Внутрішня шкіряна обробка; 13. Антибактеріальна шкіряна устілка; 14. Водонепроникні шви.

Розглянемо детальніше вимоги до якості спеціального взуття відповідно стандартів. Такі вимоги поділяються на обов'язкові та додаткові (табл. 1.). Розрізняють 5 обов'язкових та 6 додаткових вимог до спеціального взуття. З урахуванням цих вимог проводять товарознавчу експертизу спеціального взуття [1, с.120].

Таблиця 1

Обов'язкові та додаткові вимоги до спеціального взуття за стандартами

Основні вимоги	Позначення	Додаткові вимоги	Позначення
Антистатична підошва	A	Стійкість підошви до контакту з нагрітими поверхнями	HRO
Амортизатор на каблучці	E	Морозостійкість підошви	CI
Маслобензостійка підошва	ORO	Термостійкість підошви	HI
Водовідштовхуючий верх	WRU	Повністю відштовхувальне взуття	WR
Стійка до проколів підошва	P	Взуття, що захищає тильну сторону (склепіння) стопи	M
		Стійкість підошви до ковзання	SRC

Серед основних вимог до спеціального взуття розділяють 3 класи захисту: S1, S2, S3. Взагалі, класи захисту та відмінності між ними можна зобразити схематично за допомогою рис. 2 [2, с.20]

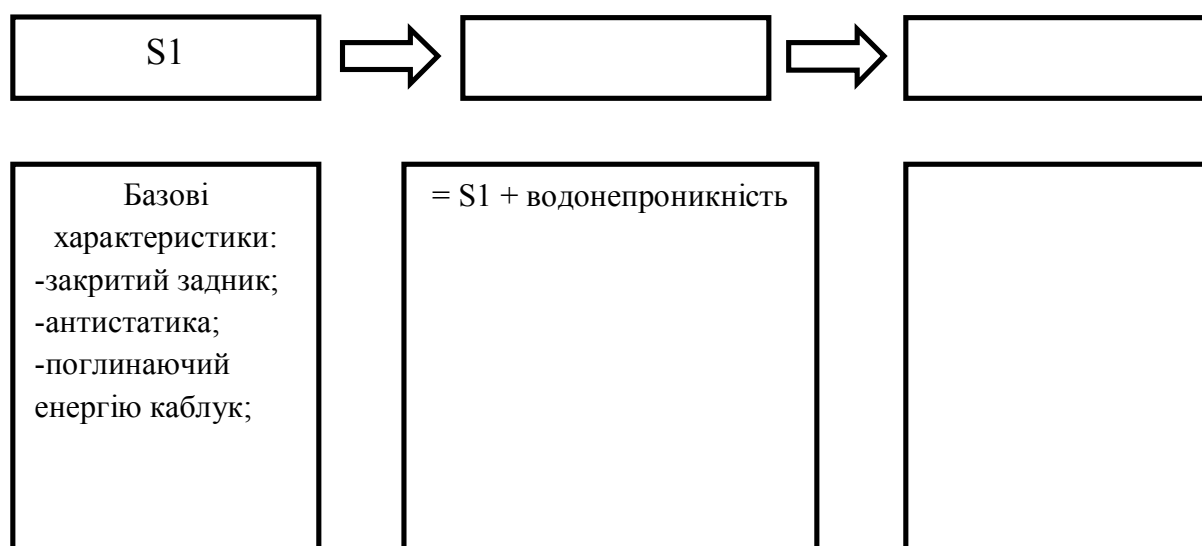

Рис. 1. Класи захисту та відмінності між ними

Для проведення досконалої та, головне, дієвої, найбільш повної, комплексної товарознавчої експертизи ми пропонуємо наступну послідовність робіт для оцінки взуття за вищевказаними обов'язковими та додатковими вимогами. В той же час для більш об'єктивності досліджень і відповідності вимог споживачів варто провести анкетування працівників на підприємстві, що використовують спеціальне взуття з метою визначення вимог споживачів, які не враховані в стандартах. Таким чином порядок комплексної товарознавчої експертизи спеціального взуття має наступний вигляд:

- 1) Відповідність встановленим державним та загальноєвропейським стандартам (згідно табл.1).
- 2) Відповідність вимогам споживачів, які виявлені в процесі носки та анкетування. Для на місяць надати працівникам взуття для носки, що

підлягає тестуванню, потім запропонувати їм відповіді на запитання анкети, яку можна змодельовати подібним чином. (табл. 2). Переходити до 2 етапу можна тільки по завершенню першого етапу.[3, с.16]

Таблиця 2

Зразок анкети

Критерії придатності взуття	Відповіді		Критерії придатності взуття	Відповіді	
	Так	Ні		Так	Ні
Захищає стопу від удару?			Взуття добре закріплено на стопі?		
Захищає від води?			Підощва гнучка?		
Підощва ковзка?			Взуття натирає п'яти?		
Стопу натирає?			У Вас болять суглоби стопи і гомілки?		
Стопа і гомілка пріють у взутті?			Взуття захищає від дії високої / низької температури?		
Взуття довго висихає?			Взуття захищає від агресивного зовнішнього середовища?		
Жорсткий носок захищає від удару?			Чи були у Вас на виробництві травми /захворювання, які ви пов'язуєте з поганою якістю тестового взуття?		
Взуття зручно застібається?			Оцініть тестове взуття за 10-бальною шкалою, будь ласка.		

На 2-му етапі комплексної товарознавчої експертизи кожен працівник матиме змогу дати свою оцінку щодо дослідженого взуття. Такі дані будуть об'єктивними, тому що вони базуються на своїх власних відчуттях якості, зручності, гігієнічності, безпечності взуття.

Висновки. Таким чином, нами пропонується поліпшена методика комплексної товарознавчої експертизи спеціального взуття з урахуванням вимог і оцінки споживачів. Така експертиза має проводитись на протязі 2-х етапів, перший з яких, це – оцінка відповідності спеціального взуття обов'язковим та додатковим вимогам лабораторними методами за стандартами; другий етап – суб'єктивна оцінка взуття споживачами-працівниками підприємств за результатами експериментальної носки та суцільне анкетування їх за підсумками тестування взуття. В кінцевому підсумку, спеціальне взуття має задовольняти специфічні вимоги працівників відповідно умов їх праці і їх вимоги (не вказані в стандартах) необхідно включати в якості показників (критеріїв) комплексної товарознавчої експертизи.

Література:

1. Попович Н. І., Беднарчук М. С., Доманцевич Н. І. Роль і місце міжнародного технічного регулювання у вітчизняному товарознавстві. Повідомлення 1. Роль міжнародного технічного регулювання у вітчизняному товарознавстві //Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2013. – №. 3. – С. 116-121.
2. ДСТУ 3230-95. Управління якістю та забезпечення якості. Терміни та

визначення //Сертифікація в Україні. Нормативні акти та інші документи. – К.: Основа, 1998. – Т. 3. – 49 с.

3. Вуштей В. А., Бабич А. И. К вопросу о качестве обуви // Техническое регулирование: базовая основа качества материалов, товаров и услуг (ФГБОУ ВПО «ЮРГУЭС»). – Шахты.: ФГБОУ ВПО «ЮРГУЭС», 2012. – С. 14 – 17.

4. О техническом регулировании в Украине. – 2011. – URL:<http://www.buildcentr.com/services/main/2011-02-07-06-40-01>.

5. ГОСТ 28507-90 Обувь специальная кожаная для защиты от механических воздействий. Общие технические условия.

References:

1. Попову́ч N. I., Bednarčuk M. S., Domancevyč N. I. Rol i misce mižnarodnoho texničnoho rehuljuvannja u vitčyznjanomu tovaroznavstvi. Povidomlennja 1. Rol mižnarodnoho texničnoho rehuljuvannja u vitčyznjanomu tovaroznavstvi //Visnyk Kyjivskoho nacionalnoho universytetu texnologij ta dyzajnu. – 2013. – № 3. – S. 116-121.

2. DSTU 3230-95. Upravlinnja jakistju ta zabezpečennja jakosti. Terminy ta vyznačennja //Sertyfikacija v Ukrajinі. Normatyvni akty ta inši dokumenty. – К.: Основа, 1998. – Т. 3. – 49 с.

3. Vushtey V. A., Babich A. I. K voprosu o kachestve obuvi // Tekhnicheskoe regulirovanie: bazovaya osnova kachestva materialov, tovarov i uslug (FGBOU VPO «YuRGUES»). – Shakhty.: FGBOU VPO «YuRGUES», 2012. – S. 14 – 17.

4. О техническом регулировании в Украине. – 2011. – URL:<http://www.buildcentr.com/services/main/2011-02-07-06-40-01>.

5. GOST 28507-90 Obuv spetsialnaya kozhanaya dlya zashchity ot mekhanicheskikh vozdeystviy. Obshchie tekhnicheskije usloviya.